

DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-2-12>
УДК 351.332.316

Боднар Катерина Віталіївна,

*аспірантка кафедри економічної політики та менеджменту,
навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”*

*Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна*

e-mail: Ekaterina28051986@ukr.net <https://orcid.org/0000-0001-8559-5112>

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНІВ

Анотація. Сучасна організаційна перебудова державної влади в Україні створює відповідні виклики для самої країни, її регіонів, бізнесу та окремо взятого громадянина, особливо це стосується питання ефективності та перманентної їх взаємодії в контексті забезпечення сталого розвитку. В таких умовах підвищення ефективності діючих механізмів державного управління є актуальним для сталого розвитку регіонів в Україні з кількох причин. Перш за все, наявність воєнного стану в Україні покладає додаткові виклики та вимоги до державного управління. Також розвинуті цифрові технології надання адміністративних послуг мають великий потенціал для покращення доступності та якості послуг, що надаються громадянам та бізнесу. Цифровізації здатна значно спростити та прискорити процеси надання адміністративних послуг, зменшити бюрократичні бар'єри та покращити взаємодію між органами влади та громадянами.

У статті досліджено особливості функціонування та основні напрями застосування механізму державного управління регіонів в контексті сталого розвитку з урахуванням сучасного погляду на його складові та забезпечення ефективності. Обґрунтовано складові механізму державного управління сталим розвитком регіонів (функціональні компоненти, інструменти та принципи), а також особливості їх взаємозв'язку. Виокремлені принципи можуть слугувати основою для ефективного державного управління сталим розвитком регіонів і сприяти досягненню балансу між економічним, соціальним та екологічним розвитком.

Здійснено теоретичне узагальнення особливостей реалізації інструментів державного управління сталим розвитком регіонів в Україні з урахуванням специфіки міських та сільських територій та їх інклюзивності.

У сучасному підході до побудови та реалізації механізму державного управління сталим розвитком регіонів в Україні в умовах воєнного стану мають бути враховані: адаптивність до непередбачуваних ситуацій, забезпечення безпеки та стабільності, залучення місцевої спільноти.

Ключові слова: механізм державного управління, сталий розвиток регіонів, стратегія розвитку, якість життя, інновації, розвиток інфраструктури.

Як цитувати: Боднар К. В. Механізм державного управління сталим розвитком регіонів. *Державне будівництво*. 2023. № 2 (34). С. 150–161. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-2-12>

In cites: Bodnar, K.V. (2023). Mechanism of state management of sustainable development of regions. *State Formation*, no. 2(34), 150–161. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-2-12> [in Ukrainian].

© Боднар К. В., 2023

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0

Постановка проблеми. Сучасна організаційна перебудова державної влади в Україні створює відповідні виклики для самої країни, її регіонів, бізнесу та окремо взятого громадянина, особливо це стосується питання ефективності та перманентної їх взаємодії в контексті забезпечення сталого розвитку. В сучасних умовах підвищення ефективності діючих механізмів державного управління є актуальним для сталого розвитку регіонів в Україні з кількох причин. Перш за все, наявність воєнного стану в Україні покладає додаткові виклики та вимоги до державного управління. Ефективні механізми управління можуть сприяти швидкій реакції на зміни у ситуації та забезпечити ефективне прийняття рішень для мінімізації збитків та прискорення відновлення. По-друге, розвинуті цифрові технології надання адміністративних послуг мають великий потенціал для покращення доступності та якості послуг, що надаються громадянам та бізнесу. Завдяки цифровізації можна значно спростити та прискорити процеси надання адміністративних послуг, зменшити бюрократичні бар'єри та покращити взаємодію між державними органами та громадянами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні економічні та організаційні аспекти сталого розвитку представлені у документах наукових заходів, світових форумів, а також у працях вітчизняних науковців, таких як: О. Білорус, Л. Гринів, М. Згуровський, А. Лелеченко та ін. Питання вітчизняної та європейської практики проведення державної політики сталого розвитку досліджували М. Бублій, І. Дегтярьова, В. Дзюндзюк., К. Жидков, О. Мельник, Ш. Омаров, Н. Статівка, А. Шуванов, Н. Щур та ін. Проте, недостатньо опрацьованими залишаються підходи щодо формування саме регіональної політики сталого розвитку та державних механізмів її реалізації. У таких умовах необхідним є критичне оцінювання можливостей інструментарію державного управління сталим розвитком регіонів в сучасних умовах.

Метою роботи є аналіз особливостей та обґрунтування теоретико-методичних і практичних аспектів вдосконалення механізму державного управління регіонів в контексті сталого розвитку з урахуванням сучасного погляду на його складові та забезпечення ефективності.

Застосована методологія і методи. Проведене дослідження спирається на такі принципи: об'єктивність – спроба подолання суб'єктивних помилок та емоційних суджень; історизм – обраний предмет дослідження розглянуто у процесі його розвитку; системність – механізм державного управління сталим розвитком регіонів розглянуто у взаємозв'язку його основних елементів. У основу дослідження покладено метод аналізу та синтезу. Прикладом його використання є представлення структури механізму як сукупність функціональних компонент та принципів, а також інструментарію, подальший розгляд яких здійснено через висвітлення взаємопов'язаних елементів. Також використаний метод теоретичного узагальнення при аналізі особливостей реалізації інструментів державного управління сталим розвитком регіонів в Україні з урахуванням специфіки міських та сільських територій та їх інклюзивності.

Виклад основного матеріалу. Сталий розвиток полягає у поєднанні видобутку людських ресурсів з метою комерційного виробництва приватних товарів та збереження спроможності природних територій доставляти колективні блага щодо екологічних та рекреаційних інтересів [2, с. 34].

З метою з'ясування, які інструменти можуть застосовуватись державою за для забезпечення такого розвитку, доцільно дати визначити поняття механізму державного управління сталим розвитком регіонів. Тож механізм державного управління сталим розвитком регіонів визначається як система організаційних, інституційних, технологічних та інформаційних засобів, які використовуються державою для забезпечення ефективного та екологічно сталих регіонального розвитку. Останнім часом все більше ризиків дослідники пов'язують з людським фактором. Одним з прикладів є розробка інструментарію протистояння гібридним загрозам, як таким що здатні порушити національну безпеку, оскільки основною метою гібридних атак частіше є чинення впливу на ключових осіб [10, с. 65], які приймають рішення у системі державного управління, зокрема при реалізації стратегії розвитку регіонів.

На рис. 1 візуалізовано складові механізму державного управління сталим розвитком регіонів, які доцільно розглядати при забезпеченні трансформаційних процесів в Україні (складено автором на основі [4-9, 11, 12]).

Отже, цей механізм включає в себе ряд компонентів, таких як:

1. Створення національних та регіональних стратегій розвитку, які враховують потреби та особливості конкретних регіонів.
2. Розробка та впровадження програм та проєктів, спрямованих на стимулювання соціально-економічного розвитку регіонів, зокрема за допомогою інвестицій, інновацій та розвитку інфраструктури.
3. Поліпшення механізмів державного регулювання та контролю за розвитком регіонів, забезпечення прозорості та відповідальності в управлінні.
4. Посилення взаємодії між центральними та регіональними органами влади, а також врахування установчих особливостей кожного регіону.
5. Залучення громадськості до процесів управління та розробки політик, шляхом створення партнерських механізмів та публічних консультацій.
6. Використання сучасних технологій, інновацій та наукових досліджень для підтримки сталого розвитку регіонів, що покликане оптимізувати витрати та отримані ефекти від застосування певного державного механізму.

Окремо хочеться зазначити проблему, що криється у приділенні все меншої уваги ціннісній трансформації суспільства, зміні запитів користувачів адміністративних послуг. Як стверджують автори роботи [1, с. 31] технологічна трансформація на глобальному рівні призводитиме до відмирання старих моделей поведінки та до виникнення нових джерел ефективності діяльності.

Рис. 1. Складові механізму державного управління сталим розвитком регіонів

Fig. 1. Components of the mechanism of state management of sustainable development of regions

Механізм державного управління сталим розвитком регіонів має ґрунтуватись на наступних принципах:

1. Інтегрований підхід. Регіональний розвиток потребує комплексного підходу, що охоплює різні сфери, такі як економіка, соціальний розвиток, екологія та інфраструктура. Державне управління повинно забезпечувати взаємодію цих сфер для досягнення гармонійного розвитку регіонів.

2. Участь зацікавлених сторін. Сталому розвитку регіонів сприяє активна участь резидентів, бізнес-спільноти, громадських організацій, місцевих урядів та інших зацікавлених сторін. Державне управління повинно залучати ці сторони до процесу прийняття рішень та реалізації стратегій розвитку.

3. Екологічна сталість. Державне управління повинно сприяти екологічно сталим практикам у регіонах, збереженню природних ресурсів та зменшенню впливу на довкілля. Пріоритетними мають бути розвиток відновлюваної енергетики, ефективне використання ресурсів та збереження біорізноманіття.

4. Економічна стійкість. Державне управління повинно сприяти розвитку конкурентоспроможних галузей регіонів і створенню робочих місць, що підтримуватимуть економічну стійкість. Промоція інновацій, підтримка підприємництва та розбудова інфраструктури є важливими аспектами розвитку.

5. Соціальна справедливість. Державне управління повинно забезпечувати рівні можливості для всіх жителів регіонів. Зростання якості освіти, охорони здоров'я, доступ до соціальних послуг та інфраструктури допоможуть знизити нерівності і підвищити життєвий рівень населення.

6. Принцип системності. Він передбачає встановлення між вказаними структурними елементами механізму державного управління як системи інформаційних зв'язків, які забезпечують цілісність функціонування влади та кореляції між здійснюваними нею проєктами та окремими заходами у певні періоди часу.

7. Соціальна та економічна ефективність. На постійну необхідність балансування між цими видами ефективності часто звертають увагу в наукових публікаціях [3; 12, с. 55], в них говорять і про позитивні, і про негативні сторони структурних реформ державної політики.

Ці принципи можуть слугувати основою для ефективного державного управління сталим розвитком регіонів і сприяти досягненню балансу між економічним, соціальним та екологічним розвитком.

В якості інструментів формування і реалізації стратегії сталого розвитку конкретно взятого регіону у певний період часу за рішенням відповідних органів влади можуть бути обрані інструкції, установки, угоди про співробітництво, зокрема на міжнародному рівні, контракти, угоди, податкові стимули, санкції, обговорення, проєкти за участі громад, що сприяють практичному здійсненню рішень з метою отримання певних економічних та/або соціальних ефектів.

Слід зазначити, що механізм державного управління сталим розвитком регіонів є складним процесом, який вимагає співпраці та координації різних зацікавлених сторін. Він має на меті забезпечення балансу між економічним розвитком, соціальною справедливістю та охороною довкілля для забезпечення сталого розвитку регіонів.

Як вже зазначалося, для забезпечення ефективності та успішної реалізації стратегій сталого розвитку регіонів механізм державного управління має відповідати принципу системності, а отже має включати:

1. Стратегічне планування (розробка довгострокових стратегій розвитку з урахуванням регіональної специфіки, визначення конкретних цілей, завдань та індикаторів розвитку для кожного регіону). Найчастіше планування стосується заходів та проєктів, що стосуються:

- розвитку інфраструктури, а саме інвестування в розвиток транспортної, енергетичної та інших видів інфраструктури для поліпшення умов життя та підтримки бізнесу в певному регіоні;

- освіти та інновації, що спрямоване на розвиток системи освіти та навчання для підготовки кваліфікованого персоналу. Також підтримка інновацій та досліджень може застосовуватись для стимулювання розвитку нових технологій;

- соціальної підтримки, яка реалізується через забезпечення доступу до соціальних послуг та поліпшення умов життя громадян, особливо сільських територій, їх інклюзивності. В цей напрям також включено розвиток програм для підтримки уразливих груп населення (осіб з інвалідністю, малозабезпечених, ВПО тощо).

2. Координацію та співпрацю (забезпечення ефективної взаємодії між різними рівнями влади (центральною та місцевою) та галузевими відомствами; розвиток механізмів співпраці між регіонами для обміну досвідом та ресурсами).

3. Фінансове управління (забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів для реалізації проектів сталого розвитку; розробка механізмів фінансування та приваблення інвестицій).

4. Моніторинг та оцінку (впровадження систем моніторингу та оцінки результативності стратегій розвитку, а також аналіз впливу запланованих проектів на економічний, соціальний та екологічний розвиток).

5. Участь громадськості (залучення громадськості до процесу прийняття рішень та розвитку регіонів, наявність доступної публічної інформації та консультації для забезпечення широкої участі громадян).

Ці складники взаємодіють між собою для створення комплексної системи управління, спрямованої на сталий розвиток регіонів в Україні.

Важливим питанням залишається, як державне управління сталим розвитком регіонів сприяє забезпеченню соціального зростання та підвищення якості життя населення на певних територіях може варіюватися для міських та сільських територій. Тут наведені деякі можливі підходи:

Міські території:

1. Інфраструктура. Розвиток транспортної, енергетичної та комунікаційної інфраструктури сприяє впровадженню нових технологій, створенню робочих місць та покращенню доступності послуг населенню. Також розвиток міської інфраструктури, такої як дороги, школи, лікарні, центри культури і розваг, сприяє поліпшенню якості життя.

2. Економічний розвиток. Формування привабливих умов для бізнесу, залучення інвестицій та розвиток інноваційних галузей допомагає створювати робочі місця та забезпечувати економічний розвиток міст.

3. Охорона довкілля та екологічна стійкість. Впровадження енерго-ефективних технологій, зменшення викидів забруднюючих речовин та розумне використання природних ресурсів сприяють створенню здорового та

безпечного середовища для мешканців. Збереження зелених зон, впровадження програм з утилізації відходів та відновлювані джерела енергії сприяють сталому розвитку та поліпшенню якості навколишнього середовища.

4. Соціальні послуги. Забезпечення якісної освіти, охорони здоров'я, житла, культурних та розважальних можливостей сприяє поліпшенню якості життя та забезпечує рівні можливості для всіх жителів міст.

5. Громадське управління. Визначення пріоритетів розвитку міста шляхом включення громадськості, стимулювання участі громадян у процесах прийняття рішень. Найбільш дієвим стає за умов високої громадської активності.

Сільські території:

1. Сільське господарство. Підтримка сільського господарства та забезпечення доступу до сільськогосподарських продуктів сприяють забезпеченню продовольчої безпеки та розвитку сільських територій. Також вдосконалення сільськогосподарських технологій та методів, підвищення продуктивності та розвиток сільського туризму сприяють соціальному зростанню та покращенню якості життя селян.

2. Розширення ринків праці. Створення можливостей для заробітку, наприклад, через розвиток сільського туризму або створення робочих місць у секторі легкої промисловості, допомагає зменшити міграцію молодих людей до міст.

3. Інфраструктура та доступ до послуг. Розвиток транспортної, енергетичної та соціальної інфраструктури (наприклад, шкіл, медичних закладів, доступу до Інтернету) забезпечує рівний доступ до послуг для сільських жителів. Великою проблемою на селі є обмежений доступ до якісної освіти та медичних послуг, що сприяє соціальному розвитку та поліпшенню якості життя.

З наукової точки зору виявляється цікавим, які особливості реалізації механізмів державного управління сталим розвитком регіонів в контексті забезпечення соціального зростання та підвищення якості життя населення на певних територіях. Розглянемо з позиції міських та сільських територій (табл. 1).

Закордонні науковці [14, 15] наголошують на величезній спроможності мереж забезпечити рішення проблем із залученням різних секторів та рівнів управління, а також публічних та приватних суб'єктів навіть в таких проблемних областях, де це здається неможливими чи неефективними. Цю думку підтримують і вітчизняні колеги [2, 3, 7, 13], вказуючи на явні ефекти у майбутньому.

У сучасному підході до побудови та реалізації механізму державного управління сталим розвитком регіонів в Україні в умовах воєнного стану має бути декілька уточнень. Ось декілька можливих аспектів:

1. Адаптивність до непередбачуваних ситуацій. Управління регіонами в умовах воєнного стану потребує гнучкості та швидкого реагування на нові виклики. Механізм державного управління повинен бути здатним пристосовуватись до змін, шукаючи нові рішення та можливості для сталого розвитку регіонів.

2. Забезпечення безпеки та стабільності. Під час воєнного стану безпека є пріоритетом. Механізм управління повинен забезпечувати належний рівень безпеки для мешканців регіонів та зміцнювати стабільність у зоні конфлікту. Це може включати такі заходи, як мобілізація ресурсів для захисту населення, підтримка економіки та інфраструктури, а також забезпечення прав людини.

3. Залучення місцевої спільноти. Один з ключових аспектів нового підходу – це залучення місцевої спільноти до процесу управління та прийняття рішень. Механізм державного управління повинен сприяти активному діалогу з громадськістю, забезпечуючи більшу відповідальність та прозорість у процесі прийняття рішень. Це може сприяти побудові довіри та спільної відповідальності для сталого розвитку регіонів.

Ці аспекти можуть бути реалізовані через використання передових технологій та методів, таких як штучний інтелект, аналітика даних та інші інструменти, які допоможуть ефективно вирішувати завдання управління регіонами в умовах воєнного стану.

Таблиця 1

Державне управління та сталий розвиток регіонів в Україні

Table 1

Public administration and sustainable development of regions in Ukraine

Особливості	Міські території	Сільські території
Інфраструктура	Розвинена міська інфраструктура (транспорт, комунікації, освіта, охорона здоров'я), особливо в обласних центрах	Менше розвинена (обмежена) інфраструктура, можливо, відсутність доступу до ключових сервісів, менше інвестицій у розвиток
Економічний розвиток	Велика кількість підприємств, бізнес-можливості, робочі місця, ринковий доступ	Залежність від сільськогосподарської сфери, обмежені можливості для бізнесу, економічна вразливість
Освіта та наука	Значна концентрація вищих навчальних закладів, наукових та дослідних центрів	Обмежені можливості для отримання вищої освіти та доступу до наукових ресурсів
Зайнятість	Різноманітність робочих місць у різних сферах, але велика конкуренція	Залежність від аграрної сфери, менше можливостей для робочих місць, проблеми з робочими місцями, міграція населення до міст
Соціальні послуги	Ширший доступ до медичних, освітніх та інших соціальних послуг	Обмежений доступ, відсутність ключових соціальних послуг
Культурні можливості	Різноманітні культурні події, мистецькі заклади	Обмежені культурні події, менше доступу до мистецьких ресурсів
Екологія та здоров'я	Проблеми з екологією, особливо великих містах	Здорове середовище, менше проблем з екологією

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших досліджень. В даній роботі здійснений загальний огляд особливостей здійснення державного управління для сталого розвитку регіонів зі спрямуванням на соціальне зростання та підвищення якості життя населення у міських та сільських територіях. За результатами проведеного дослідження обґрунтовано складові механізму державного управління сталим розвитком регіонів та особливості їх взаємозв'язку.

Підвищення ефективності механізмів державного управління також може сприяти залученню інвестицій та підтримці розвитку регіонів. Краща організація управлінських процесів, прозорість та надійність системи державного управління можуть збільшити довіру інвесторів та стимулювати економічний розвиток регіонів. Таким чином, у контексті воєнного стану та наявності цифрових технологій надання адміністративних послуг, підвищення ефективності діючих механізмів державного управління може забезпечити сталий розвиток регіонів в Україні, зменшити вплив конфлікту та сприяти соціально-економічному відродженню країни.

У даному контексті серед перспективних напрямів подальших досліджень можна зазначити наступні. Щодо управління ресурсами, то дослідження можуть бути спрямовані на ефективне управління ресурсами регіону, такими як вода, земля, енергія, транспортні системи та інші. Це включає розробку стратегій збереження, оптимального використання та раціонального споживання ресурсів в регіоні, переведення бізнесу на принципи циркулярної економіки за сприяння влади. Полегшення такого діалогу здатне забезпечити застосування цифрових інструментів та розробка смарт-технологій для підвищення ефективності управління в регіоні. Як вже зазначалося, досягненню високої економічної та соціальної ефективності застосовуваних стратегій регіонального розвитку сприяє взаємодія з громадою, активне залучення громадськості до прийняття рішень та розвиток комунікативних і цифрових навичок учасників такого процесу взаємодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Близнюк А. С., Асоян Е. Ш. Механізм та спрямованість трансформації державної економічної політики в сучасних соціально-економічних умовах. *Державне будівництво*. 2022. № 2(32). С. 29–40. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-03>
2. Дзюндзюк В. Б., Жидков К. С. Місцеві управлінські мережі як чинник сталого розвитку. *Державне будівництво*. 2022. № 1(31). С. 33–45. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-1-03>
3. Дяченко С. Концепт механізму державного управління: сучасні підходи. *Державне будівництво*. 2021. № 1. URL: <https://periodicals.karazin.ua/db/issue/view/1182>
4. Єремичева Л. Ніл Вокер: Цілі сталого розвитку – це справа кожного. *Громадський Простір*. 2017. URL: <https://www.prostir.ua/?focus=nil-voker-tsili-staloho-rozvytku-tse-sprava-kozhnoho>
5. Лелеченко А. П. Підходи щодо формування регіональної політики сталого розвитку в країнах Європейського союзу. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 12.

URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1660>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.12.58>

6. Михайловська О. В. Теоретичні аспекти комунікаційної взаємодії в науці публічного управління. *Теорія та практика державного управління*. 2020. Вип. 4. С. 32–37. DOI: <https://doi.org/10.34213/tp.20.04.043>

7. Піхняк Т. А. Сучасні виклики для економічного розвитку малого підприємництва в Україні. *Приазовський економічний вісник*. 2021. Вип. 2(25). С. 24–29. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-2-58>

8. Статівка Н. В., Бублій М. П. Генезис наукових уявлень про роль держави в управлінні соціально-економічним розвитком. *Теорія та практика державного управління*. 2020. Вип. 4. С. 16–23. DOI: <https://doi.org/10.34213/tp.20.04.02>

9. Ходжаян А. Р. Критерії визначення пріоритетів структурних змін в економіці *Економічний вісник*. 2019. № 1. С. 73–85. DOI: <https://doi.org/10.33271/ev/65.073> (дата звернення 15.09.2023).

10. Хряпинський А. П. Сфери впливу та інструменти реалізації гібридних загроз: моделі та механізми. *Державне будівництво*. 2022. № 2(32). С. 60–67. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-06>

11. Шпикуляк О. Г., Ігнатенко М. М., Швець А. А. Концептуальні оцінки реалізації засад інклюзивного розвитку сільських територій за участі агрохолдингових інтегрованих формувань. *Економіка АПК*. 2021. № 3. С. 97–111. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202103096>

12. Шуванов А. Р. Українська регіональна політика та її вплив на структуру національної економіки. *Державне будівництво*. 2022. № 2(32). С. 50–59. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-05>

13. Щур Н. О. Становлення громадянського суспільства в контексті сучасних викликів суспільного розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 17-18. URL: <http://www.investplan.com.ua/?n=17-18&y=2020>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.17-18.96>

14. Mergel Ines. *Social Media in the Public Sector: A Guide to Participation, Collaboration and Transparency in The Networked World*. San Francisco, Creative Commons License. CA. 2012. 320 p.

15. Scharpf F.W. *Governing in Europe: Effective and Democratic?* Oxford: Oxford University Press, 2019. DOI: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198295457.001.0001>

Стаття надійшла до редакції 18.11.2023 р.

Стаття рекомендована до друку 28.12.2023 р.

Bodnar K. V.,

postgraduate student of the Department of Economic Policy and Management,

Education and Research Institute of Public Administration

of V. N. Karazin Kharkiv National University,

4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine

e-mail: Ekaterina28051986@ukr.net <https://orcid.org/0000-0001-8559-5112>

MECHANISM OF STATE MANAGEMENT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF REGIONS

Abstract. The modern organizational restructuring of state power in Ukraine creates corresponding challenges for the country itself, its regions, business and individual citizens. This

especially applies to the issue of efficiency and their permanent interaction in the context of ensuring sustainable development. Under such conditions, increasing the effectiveness of the existing state management mechanisms is relevant for the sustainable development of regions in Ukraine for several reasons. Firstly, the presence of martial law in Ukraine imposes additional challenges and demands on public administration. Also, developed digital technologies for providing administrative services have great potential for improving the accessibility and quality of services for citizens and businesses. Digitalization can significantly simplify and speed up the processes of providing administrative services, reduce bureaucratic barriers and improve interaction between authorities and citizens.

The article examines the peculiarities of functioning and the main directions of application of the regional state management mechanism in the context of sustainable development. This is taking into account the modern view of its components and ensuring efficiency. The components of the mechanism of state management of sustainable development of regions (functional components, tools and principles) and the peculiarities of their interrelationship are substantiated. The selected principles can serve as a basis for effective state management of the sustainable development of regions and contribute to achieving a balance between economic, social and environmental development.

A theoretical generalization of the features of the implementation of state management tools for the sustainable development of regions in Ukraine has been carried out. The specifics of urban and rural areas and their inclusiveness were taken into account.

In the modern approach to the construction and implementation of the mechanism of state management of the sustainable development of regions in Ukraine under martial law, the following should be taken into account: adaptability to unforeseen situations, ensuring security and stability, involvement of the local community.

Keywords: *mechanism of state administration, sustainable development of regions, development strategy, quality of life, innovation, infrastructure development.*

REFERENCES

1. Blyzniuk, A.S., Asoian, E.Sh. (2022). The mechanism and direction of state economic policy transformation in modern socio-economic conditions. *State Formation*, 2(32), 29–40. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-03> [in Ukrainian].
2. Dziundziuk, V.B., Zhidkov, K.S. (2022). Local management networks as a factor of sustainable development. *State Formation*, 1(31), 33–45. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-1-03> [in Ukrainian].
3. Dyachenko, S. (2021). Kontsept mekhanizmu derzhavnoho upravlinnia: suchasni pidkhody [The concept of the state administration mechanism: modern approaches]. *State Building*, no. 1, 1–12. [in Ukrainian].
4. Eremicheva, L. (2017). Neil Walker: Sustainable development goals are everyone's business. *Hromadskyj Prostir*. URL: <https://www.prostir.ua/?focus=nil-voker-tsili-staloho-rozvytku-tse-sprava-kozhnoho> [in Ukrainian].
5. Lelechenko, A. (2019). Approaches for the formation of a regional sustainable development policy in the European Union. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, vol. 12, URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1660> DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.12.58> [in Ukrainian].
6. Mykhailovska, O.V. (2020). Teoretychni aspekty komunikatsiinoi vzaiemodii v nauksi publichnoho upravlinnia [Theoretical aspects of Communication Interaction in the Science of Public Administration]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia—Theory and practice of Public Administration*, 4, 32–37. DOI: <https://doi.org/10.34213/tp.20.04.04> [in Ukrainian].
7. Pikhniak, T.A. (2021). Suchasni vyklyky dlia ekonomichnoho rozvytku maloho pidpriemnytstva v Ukraini [Modern challenges for the economic development of small business in

Ukraine]. *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk – Priazovsky Economic Bulletin*, 2 (25), 24–29. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-2-5> [in Ukrainian].

8. Stativka, N.V., Bublil, M.P. (2020). Henezys naukovykh uiavlen pro rol derzhavy v upravlinni sotsialno-ekonomichnym rozvytkom [Genesis of Scientific Ideas About the Role of the State In Managing Socio-Economic Development]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia – Theory and practice of Public Administration*, 4, 16–23. DOI: <https://doi.org/10.34213/tp.20.04.02> [in Ukrainian].

9. Khojayan, A.R. (2019). Criteria for determining the priorities of structural changes in the economy. *Economic Bulletin*, no. 1, 73–85. DOI: <https://doi.org/10.33271/ev/65.073> [in Ukrainian].

10. Khriapynskyi, A.P. (2022). Spheres of influence and tools for implementing hybrid threats: models and mechanisms. *State Formation*, 2(32), 60–67. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-06> [in Ukrainian].

11. Shpykuliak, O.H., Ihnatenko, M.M. & Shvets, A.A. (2021). Kontseptualni otsinky realizatsii zasad inkluzyynoho rozvytku silskykh terytorii za uchasti ahrokholdynhovykh intehrovanykh formuvan [Conceptual assessment of the implementation of the principles of inclusive rural areas development with the participation of agroholding integrated formations]. *Ekonomika APK*, 3, 97–111. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202103096> [in Ukrainian].

12. Shuvanov, A.R. (2022). Ukrainian regional policy and its influence on the structure of national economy. *State Building Formation*, 2(32), 50–59. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-05> [in Ukrainian].

13. Shchur, N.O. (2020). Stanovlennia hromadianskoho suspilstva v konteksti suchasnykh vyklykiv suspilnoho rozvytku. Investytsii: praktyka ta dosvid, no. 17–18. URL: <http://www.investplan.com.ua/?n=17-18&y=2020>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.17-18.96> [in Ukrainian].

14. Mergel, I. (2012). *Social Media in the Public Sector: A Guide to Participation, Collaboration and Transparency in The Networked World*. San Francisco, Creative Commons License. CA.

15. Scharpf, F. (2019). *Governing in Europe. Effective and Democratic?* Oxford: Oxford University Press. DOI: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198295457.001.0001>

The article was received by the editors 18.11.2023.

The article is recommended for printing 28.12.2023.